



Høringsnotat med utkast til lokal forskrift

05. juni 2025

Forslag til ny lokal forskrift om avgrensing av spredeperioden for husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel, Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Haugesund, Hjelmeland, Karmøy, Lund, Sauda, Sokndal, Strand, Suldal, Tysvær og Vindafjord.

Innhold

Sammendrag av forslaget	2
Bakgrunn og behov for regulering	2
Krav til spredetidspunkt	6
Mulighet for dispensasjon	8
Konsekvenser av forslaget	8
Agronomiske konsekvenser	8
Økonomiske konsekvenser	9
Forvaltningsmessige konsekvenser	10
Vurdering etter naturmangfoldloven	10
Utkast til lokal forskrift om avgrenset spredeperiode for husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel, Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Haugesund, Hjelmeland, Karmøy, Lund, Sauda, Sokndal, Strand, Suldal, Tysvær og Vindafjord kommuner, Rogaland	11
Vedlegg	13
Kart økologisk tilstand vannforekomster i Vannregion Rogaland.	13

Sammendrag av forslaget

Statsforvalteren i Rogaland foreslår av hensyn til vannmiljø å avgrense vekstsesongens siste spredefrist for organisk gjødsel til og med 1. september. Ny gjødselbrukforskrift tredder i kraft 1. februar 2025 og Rogaland fikk to ulike spredefrister. Henholdsvis 1. september for kommunene Stavanger, Sola, Randaberg, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, mens resten av fylket fikk spredefrist 15. september.

Rogaland er et fylke med omfattende husdyrproduksjon, og er det fylket i Norge som har flest gjødseldyrenheter¹. Rogaland er også det fylket med minst fulldyrka jord per gjødseldyrenhet. Store mengder husdyrgjødsel skal hvert år håndteres, og god forvaltning av gjødselressursene er avgjørende for å nå satte miljømål.

Rogaland har mange jordbrukspåvirkede vassdrag som per i dag ikke oppfyller mål om godt vannmiljø. Rogaland har også en rekke vassdrag som i dag har god tilstand, men som er sårbare for økt påvirkning. Disse vassdragene vil med økt belastning, stå i fare for å ikke oppfylle målene i vannforskriften.

Hoveddelen av jordbruksarealene blir brukt til grovfôrproduksjon i de kommunene som omfattes av forslaget. Her er gjeldende praksis at husdyrgjødsel blir spredt senest 1. september. Unntaket er de tilfellene husdyrgjødselen blir moldet ned. Statsforvalteren foreslår å videreføre gjeldende praksis for bruk av husdyrgjødsel, i tråd med agronomiske anbefalinger om å bruke husdyrgjødsel tidlig i vekstsesongen for best utnytting av næringsstoffene.

Flere kommuner i andre fylker har hatt lokal forskrift med utsatt spredefrist. Bakgrunnen for at departementet utsatte fristen til 15. september for øvrige deler av landet var at departementet erkjente² at spredefrist 1. september var i overkant stramt i kyst- og fjordbygder med mye nedbør og våte forhold, og særlig i områder med to- til tre slåtter på engareal. Da kommunene på Jæren hadde lokal forskrift som avgrenset spredefristen til 1. september, fastsatte departementet strengere spredefrist for deler av Rogaland.

Statsforvalteren i Rogaland vurderer at det i alle kommunene i Rogaland under normale forhold, er gode forutsetninger for å spre husdyrgjødselen innen 1. september.

De økonomiske konsekvensene av forslaget er etter dette avgrenset.

Bakgrunn og behov for regulering

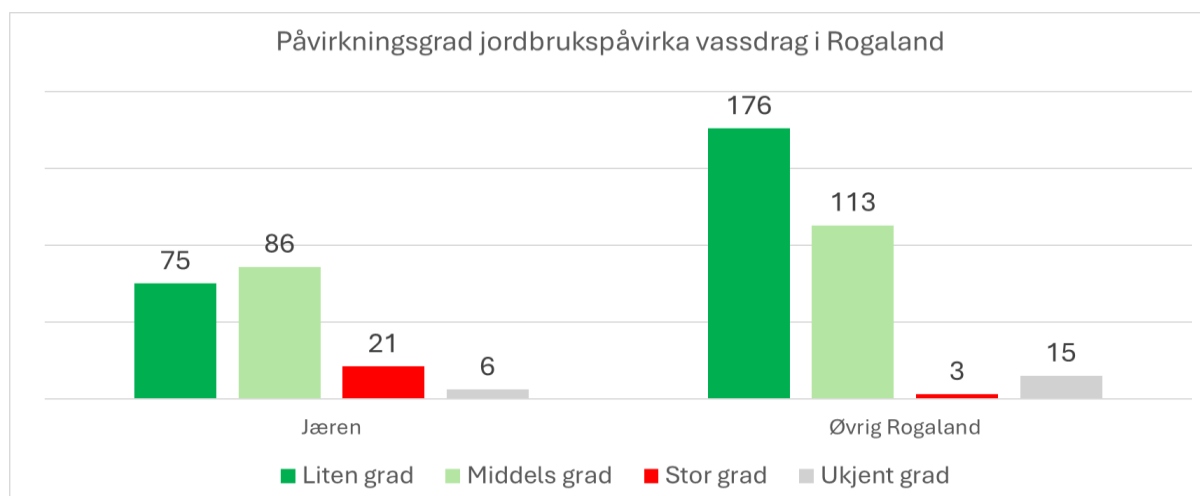
Statsforvalteren kan etter § 31 bokstav g) i forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv. sette strengere krav til bruk av gjødselvarer i områder der vannforekomstene ikke oppfyller målene i vannforskriften, eller står i fare for å få forverret tilstand.

Jordbruksdrift fører til avrenning av næringsstoffer, organisk materiale og jordpartikler. Gjødselvarer og spesielt husdyrgjødsel er kilder til næringsstoff på avveie. Diffus avrenningen av næringsstoff til vassdrag er det største forurensningsproblemet fra jordbruket i Rogaland. Næringsstoff kan gi oppblomstring av alger og tilslamming av bekker, elver og vassdrag. Dette påvirker videre, leve- og oppvekstsvilkår for fisk og andre vannlevende organismer i vassdrag.

¹ [Bruk av gjødsel i jordbruket – SSB](#)

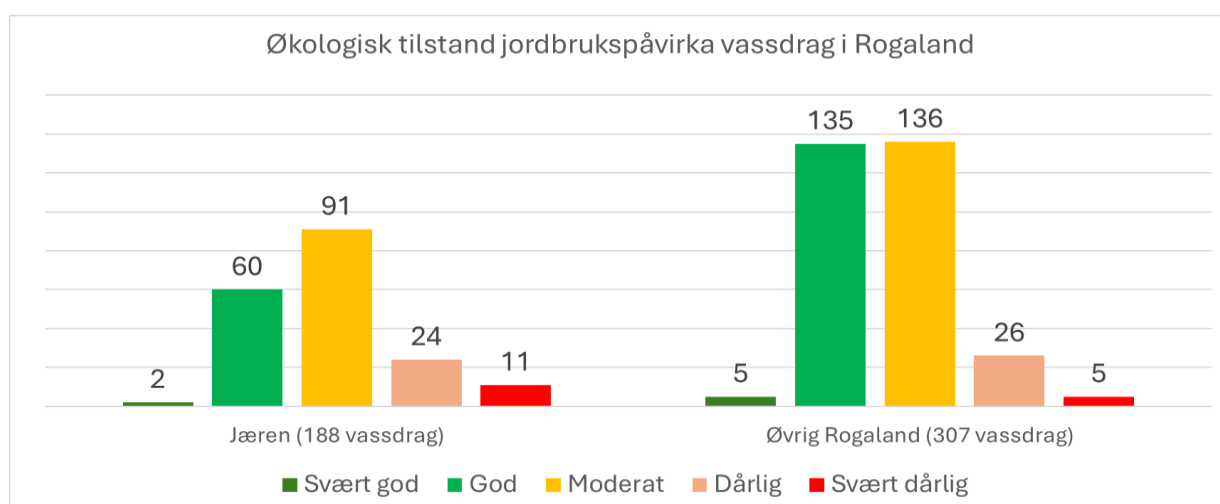
² Brev av 31.01.2025. Fastsettelse av forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv. (gjødselbrukforskriften). Landbruks- og matdepartementet

Rogaland har en rekke vassdrag som er jordbrukspåvirket og som ikke oppfyller vannforskriftens mål om god vanntilstand. Vi finner jordbrukspåvirkede vassdrag i hele fylket, se figur 1 og 2.



Figur 1. Diagram som viser antall jordbrukspåvirkede vassdrag på Jæren og i øvrige Rogaland.

Kilde: <https://vann-nett.no/>



Figur 2. Diagram som viser økologisk tilstand for jordbrukspåvirkede vassdrag i Rogaland.

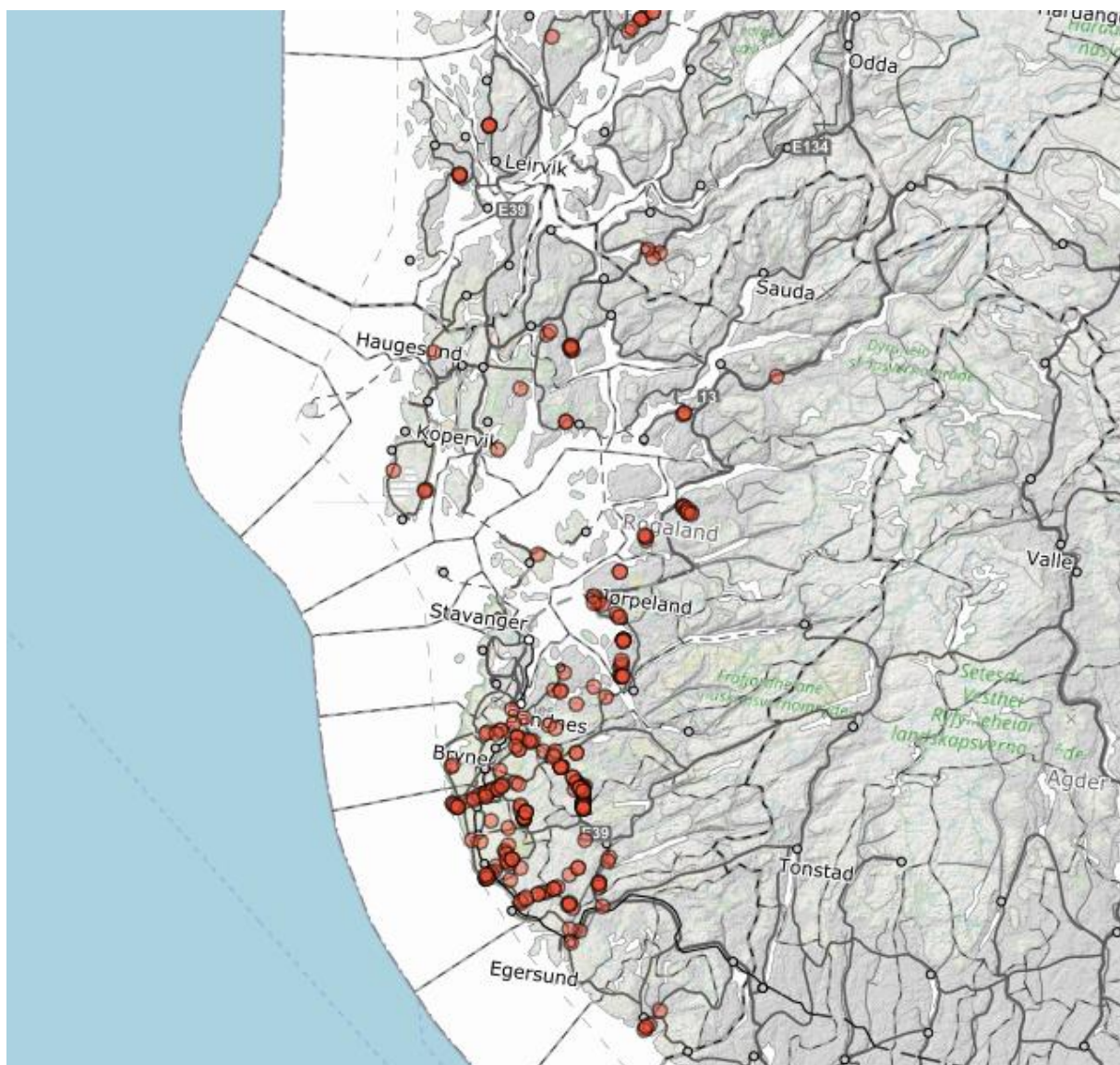
Kilde: <https://vann-nett.no/>

Rogaland har også vassdrag med god økologisk tilstand, men som har sårbare arter som elvemusling, se figur 3. Elvemusling er oppført på rødlisten over trua arter, i kategorien sårbar. Arten har gått sterkt tilbake de siste tiårene. Elvemuslingen lever av å filtrere partikler, og er sårbar for tilslamming. Tilførsel av næringsstoffene nitrogen og fosfor, samt utslipp av organisk stoff virker negativt på elvemuslingen på grunn av økende eutrofiering³. Norge er det viktigste området for elvemusling i Europa, og den er registrert på 301 lokaliteter derav 91 i områder utenom Rogaland⁴.

³ Handlingsplan for elvemusling. M-1107|2018 – Miljødirektoratet:

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1107/m1107.pdf>

⁴ Kilde: [Elvemuslingbasen](#)



Figur 3. Kart som viser funn av Elvemusling (Margaritifera) registrert per 30. mai 2025.

Kilde: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

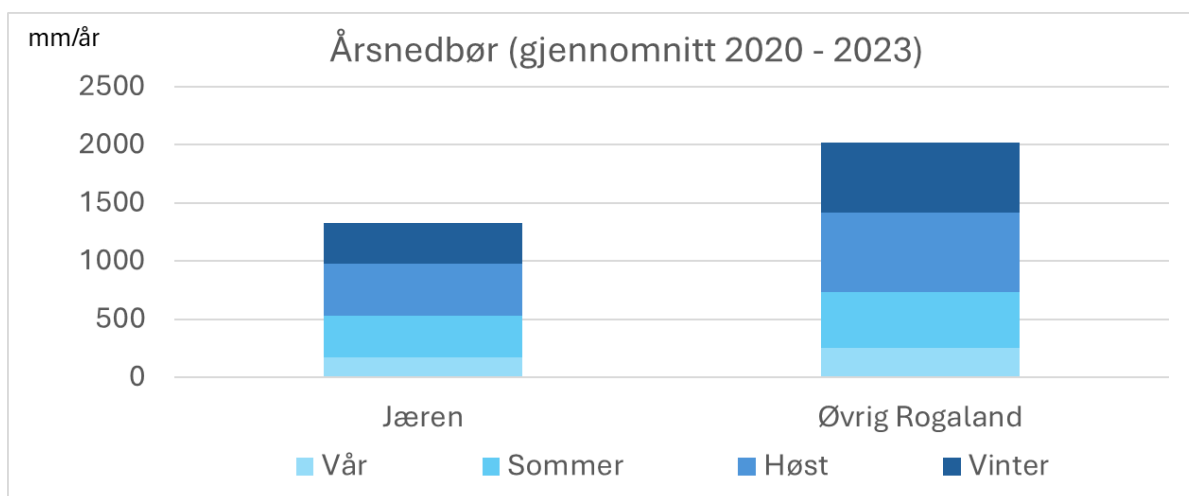
Utenom Jæren ligger mye innmark i fylket i skrånende, høyereliggende og kupert terreng. Fjellområdene i Dalane, Haugalandet og Ryfylke har jevnt over mer årsnedbør enn på Jæren og andre lavereliggende områder av fylket. Høsten og vinteren er i tillegg årstidene med mest nedbør i fylket. Faren for avrenning av næringsstoff til vassdrag etter en gjødsling er spesielt høy på høsten og utover vinteren også i regionene utenom Jæren.

Vekstsesongen defineres som dager med minst 5°C. Vekstsesongen i Rogaland er ifølge klimaforsker *Inger Hanssen-Bauer* i NIBIO forlenget med to uker på våren og en uke på høsten.

For best mulig vekst er grasplanter avhengig av både temperatur, næring, daglengde og lys. Ut over høsten er daglengde og lys ofte de avgrensende faktorene for grasvekst. Direkte og indirekte lysstråling fra sola i september er på samme nivå som i mars. Fra mars til april tredobles lysstrålinga mens fra august til september er situasjonen det omvendte.

Høsten er forbundet med mye nedbør i Rogaland. Deler av Haugalandet, Ryfylke og Dalane er mer utsatt for mye nedbør på høsten enn på Jæren. Faren for overflateavrenning av næring fra

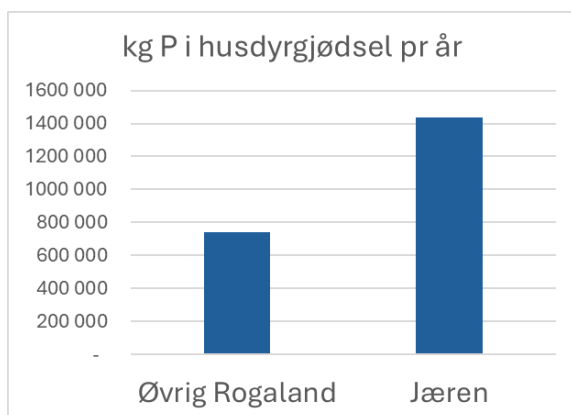
tilførte gjødselvarer er stor på høsten. Faren for overflateavrenning med næring til vassdrag er også til stede på høsten i områder utenom Jæren.



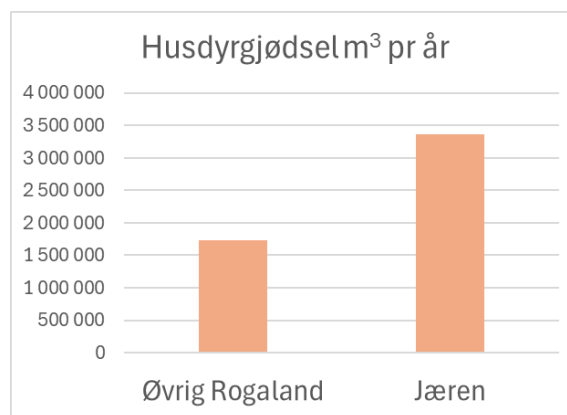
Figur 4. Diagram som viser gjennomsnittlig årsnedbør for årene 2020–2023 for Jæren og øvrige deler av Rogaland.

Kilde: <https://klimaservicesenter.no/>

Det er svært store mengder husdyrgjødsel tilgjengelig i Rogaland, se figur 5 og 6 som viser at det også utenom Jæren er betydelige mengder fosfor og volum husdyrgjødsel som må håndteres. Det er også planer om biogassanlegg som skal håndtere avfallsfraksjoner i tillegg til husdyrgjødsel.



Figur 5. Diagram som viser kg fosfor i husdyrgjødsel pr. år fordelt mellom Jæren og Rogaland for øvrig.

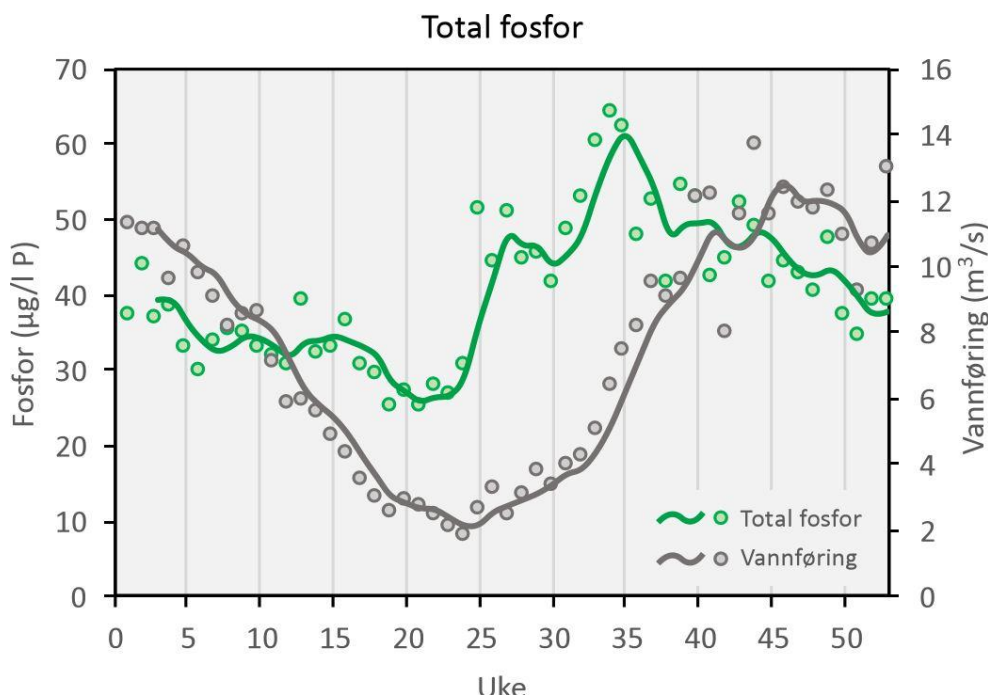


Figur 6. Diagram som viser volum av husdyrgjødsel pr. år fordelt mellom Jæren og Rogaland for øvrig.

Kilde: Søknad om produksjonstilskudd, Landbruksdirektoratet 2024.

Kulturplanter kan til en viss grad ta opp næringsstoff etter spredning av gjødselvarer tidlig på høsten. Plantene sitt næringsopptak avtar betydelig ut over høsten og er vesentlig redusert sammenlignet med opptak på vår og sommermånedene. Vannløselig næringsstoff er mest utsatt for overflateavrenning og utvasking til vannforekomster. Graden av utvasking er avhengig både av mengde nedbør, - og nedbørintensitet gjennom høst, vinter og tidlig vår. Lekkasje av næringsstoff til dreneringssystemer i jorda kan også forekomme, spesielt i lite omdanna organisk jord og på sandjord.

Faren for tap er stor rett etter spredning. Målinger av totalt fosfortap i Håelva i 2020 viser at fosfortapet er høyt i uke 35, siste uken for spredefristen 1. september.



Figur 7. Fosfortap i Håelva i 2020 pr uke. Molversmyr, Å., M. Bechmann, Ø. Kaste, S. Turtumøygard, M.D. Norling, J.L. Guerrero, E. Skarbøvik & A. Lyche Solheim, 2020. Analyse av hva klimaendringer og arealbruk betyr for vannmiljøet i Håelva. NORCE rapport, Miljø 1-2020.

Krav til spredetidspunkt

Vanlig praksis, vekstsesongen 2024 og tidligere

Vanlig praksis i de berørte kommunene er grovfôrproduksjon med to til tre slåtter, alt etter vekstforhold og intensiteten i husdyrholdet, etterfulgt av høstbeiting etter siste slått. Faglige anbefalinger for slåtteareal er å spre 2/3 av alt vinterlagra husdyrgjødsel tidlig på våren og resten etter 1. slått. Disse to spredningene vil ofte dekke opp maksimal mengde fosfor som kan spres for inneværende år. Noe av denne gjødsla vil gi ettervirkning til en tredje slått eller beiting ut over høsten. Det har vært vanlig å spre restgjødsla rett før siste frist av hensyn til lagerkapasitet.

Ingen kommuner i Rogaland har hatt lokal forskrift med utsatt spredefrist. Bønder i Rogaland har over tid forholdt seg til 1. september som siste spredefrist for husdyrgjødsel. Kommunene opplyser om at det i minkende grad har vært behov for å gi dispensasjoner for senere spredning enn 1. september.

For regionalt miljøtilskudd til nedfelling/nedlegging av husdyrgjødsel er spredefristen 10. august. Oppslutningen omkring miljøtilskuddet har vært økende, og i 2024 ble det omsøkt 157 903 daa med nedlegging/nedfelling, og av disse ble det brukt tilførselslange på 118 010 daa. Det er søknader fra alle kommuner i Rogaland utenom Utsira, Kvitsøy, og Sokndal.

Gjeldende rett, satt i ny gjødselbrukforskrift av 2025

Spreddeperioden for organisk gjødsel er regulert i § 15 i gjødselbrukforskriften. Her går det frem at spredning av organiske gjødselvarer er tillatt i følgende perioder dersom ikke annet er bestemt i medhold av § 31 (§ 31 omhandler myndighet til å gi forskrift og fatte enkeltvedtak):

1. *I områder som ligger innenfor nedbørsfeltet som drenerer til kyststrekningen fra svenskegrensa til fylkesgrensa mot Agder, i perioden 1. mars til og med 1. september. Det skal samme år høstes eller etableres plantevekst etter siste spredning. I forbindelse med etablering av høstkorn eller andre vekster som skal etablere plantevekst før innvintring, er spredning tillatt frem til og med 15. september.*
2. ***I kommunene Stavanger, Sola, Randaberg, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå i Rogaland fylke, i perioden 1. mars til og med 1. september. Det skal samme år høstes eller etableres plantevekst etter siste spredning.***
3. *I Troms og Finnmark i perioden 1. mars til og med 1. november i kombinasjon med nedmolding. Spredning uten nedmolding på eng og annen grøde skal skje senest 1. september og det skal samme år høstes etter spredningen.*
4. ***I resten av landet, i perioden 1. mars til og med 15. september. Det skal samme år høstes eller etableres plantevekst etter siste spredning.***

Spredning av organiske gjødselvarer er ikke tillatt på snødekket eller frossen mark.

Silopressaft kan spres frem til og med 15. september.

Statsforvalteren sin vurdering

Høstspredning av organiske gjødselvarer i årstiden med mest nedbør, redusert behov for næring og avtakende vekst på kulturplanter gir høy risiko for næringsavrenning til vassdrag.

Det kan være 70 prosent større totalt fosfortap ved høstspredning sammenlignet med spredning på våren. Kraftige avrenningsperioder kort tid etter gjødselspredning kan gi store fosfortap⁵. Mye nedbør fører ofte til at fulldyrka og overflatedyrka jord blir vannmetta på høsten. Dette reduserer jordas infiltrasjonsevne. Høstspredning av husdyrgjødsel øker da risikoen for at næringsstoff blir transportert med overflatevann til dreneringssystem, bekker, elver og vassdrag.

Statsforvalteren erfarer at bøndene i stor grad forholder seg til frister. Det er rimelig å forvente mer høstspredning, og økt belastning på jordbruksnære vassdrag med en spredefrist den 15. september. Rogaland har betydelige mengder husdyrgjødsel å håndtere, og det er mangel på tilgjengelig spredeareal i fylket. Dette gir i sum høy risiko for negativ påvirkning på vannmiljø.

Vi viser til at mange vassdrag i de berørte kommunene er jordbrukspåvirket, og som ikke når målene i vannforskriften (se vedlagt kart). Videre viser vi til at en lang rekke vassdrag har arter som t.d. elvemusling som er sårbar for økt påvirkning. Statsforvalteren vurderer at det av hensyn til vannmiljø er formålstjenlig å innskrenke siste spredefrist til 1. september. Det vil også forvaltningsmessige og informasjonsmessige fordeler med lik spredefrist i størstedelen av fylket.

Statsforvalteren vurderer dessuten at foretakene i stor grad vil ha nådd maksimal fosforgrense per dekar etter spredning om våren og etter første slått.

Statsforvalteren vurderer at det ikke er nødvendig å inkludere øykommunene Kvitsøy og Utsira i forskriften da det her er avgrenset husdyrproduksjon og få ferskvannsforekomster.

⁵ Temaark nr. 6- februar 2011. Bioforsk [Bioforsk-TEMA-2011-06-02.pdf](#)

Mulighet for dispensasjon

Gjeldende rett, satt i ny gjødselbrukforskrift av 2025

Dispensasjon fra spredeperioden for organisk gjødsel er regulert i gjødselbrukforskriften § 32.

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller og etter søknad, gi en tidsbegrenset dispensasjon.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller forskriftens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelen ved en dispensasjon må, etter en samlet vurdering, være klart større enn ulempene.

Ved vurderingen av om dispensasjon skal gis og eventuelt på hvilke vilkår, skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for vannkvalitet, herunder om dispensasjon medfører at vannforekomster ikke oppfyller målene i [vannforskriften](#) eller står i fare for å få forverret tilstand, samt konsekvenser for helse, ressursutnyttelse og miljøforsvarlig forvaltning av jordsmonnet.

Dispensasjoner skal innrapporteres til offentlig register.

Statsforvalteren sin vurdering

Det kan oppstå klimatiske forhold eller andre situasjoner som gjør at det er tilrådelig å dispensere fra spredeperioden for organisk gjødsel. Dispensasjonsbestemmelsen i lokal forskrift må være likelydende som i gjødselbrukforskriften praktiseres likt.

Statsforvalteren har ikke anledning til å delegere dispensasjonsmyndigheten til kommunen.

Konsekvenser av forslaget

Agronomiske konsekvenser

Avtagende lys og temperatur gir gradvis mindre plantevekst utover høsten sammenlignet med sommeren. Lett tilgjengelig næringsstoff i jorda ut over høsten kan føre til at herdingen av gras ikke er tilstrekkelig fullført før vinteren setter inn. Fagrådene er å være forsiktig med tilførsel av N-gjødsel og husdyrgjødsel sent i vekstsesongen. Lav stubbing ved sen slått og snaubeiting på høsten kan gi dårlig overvintring og reduserer avlinger for neste vekstsesong.

Klimaendringer har gradvis gitt 1-3 uker lengre vekstsesong i Rogaland. Kulturplanter har likevel og normalt sett, ikke behov for tilførsel av fosfor fra gjødselvarer på høsten. Som oftest er det allerede nok fosfor i fulldyrka- og overflatedyrka jord til å dekke plantevekst på høsten. Unntaket kan eventuelt være for dyrking av grønnsaker med kort veksttid på sandjord og næringsfattig organisk jord. Grønnsaker kan uten gjødsling etter 1. september, være utsatt for næringsmangel før innhøstinga på høsten, men dette gjelder først og fremst bruk av mineralgjødsel og ikke husdyrgjødsel. Det er kun 0,7% av jordbruksarealet i Rogaland som brukes til grønnsaker, og hoveddelen av grønnsaksarealet er i kommuner som allerede har 1. september som spredefrist.

Høstsådde kulturer og fornying av eng om høsten

Mange bønder i Rogaland fornyer engareal på høsten (høstgjenlegg). Slåttene etterfølgende vekstsesong kan da tas samtidig med eksisterende engareal. Med gjødsling til to slåtter før engareal blir fornyet på høsten har fosfor fra husdyrgjødsel/gjødselvarer som oftest nådd tillatt mengde innenfor gjeldende vekstsesongen. Ønsket om å bruke organiske gjødselslag før såing,

slik praksisen har vært, er ikke mulig da overskytende fosfor ikke kan legges inn i P-kvoten for etterfølgende vekstsesong.

Frø inneholder tilstrekkelig av opplagsnæring av fosfor til spiring og etablering av de første bladene (4-5 varige blad). Da har planterøtter utviklet seg tilstrekkelig til et avgrensa opptak av næring fra jorda frem til planten herdes og går i dvale før vinteren. Dette gjelder også for høstsådde kulturer som høstkorn og fornying av eng på høsten (høstgjenlegg).

Såing av korn eller fornying av eng på høsten som høstes året etter, gir mindre arbeidspress under våronna etterfølgende vår. Risikoen for en dårlig overvintring er alltid til stede for små planter, og spesielt på næringsfattige jordarter. I tørre vekstsesonger klarer høstsådde kulturer seg ofte bedre enn vårsådde. En vanlig praksis er å spre husdyrgjødsel på arealene før frøene blir sådd.

Høstkorn får en lengre vekstsesong til næringsopptak enn vårsådd korn og avlingspotensialet er derfor betydelig større. Tidlig såing på høsten så kornet kan buske seg før vinteren, gir best avling året etter. For tidlig såing kan gi så mye plantemasse at kornplantene sin overvintring blir dårlig. Rogaland har lite areal med høstkorn.

Høstbeiting

Grovfôrareal blir ofte brukt som beite før dyra settes inn på høsten. Som oftest er øvre grense for fosforgjødsling på slåtteareal nådd tidligere i vekstsesongen. Da er det ikke lenger åpning for å spre organiske gjødselvarer på høsten. En vanlig og fortsatt relevant praksis er å gjødsle med litt mineralgjødsel med kun nitrogen i form av nitrat (NO_3) før innmark blir beitet på høsten. Nitrat tas lett opp av plantene samme høst. Næringen i gjødsla som dyra legger igjen på høstbeite blir til dels tatt opp av plantene samme høst. Resten av næringen kan gå tapt gjennom vinteren eller blir tatt opp av plantene tidlig neste vår.

God drenering gir god utnyttelse av vekstvilkårene i vekstsesongen

Mange søknader om dispensasjon fra spredefristen på høsten skyldes forsinket 2. slått på grunn av at jorda ikke er kjørbar etter mye nedbør. Dreneringstiltak er et spesielt viktig forebyggende tiltak for god drift på innmark. Jordbruksareal i god dreneringstilstand gir en god opptørking og oppvarming av jorda på våren. Jorda blir da kjørbar for en tidlig våronn og tørker raskere opp etter perioder med mye nedbør. I en godt drenert jord kan planterøtter utvikle seg både i bredden og i dybden for effektivt opptak av næring fra gjødselvarer. En godt drenert jord reduserer også mengde overflatevann på jordbruksareal, som kan skylle ut næring i perioder med mye nedbør.

Statsforvalteren vurderer at plantene sitt næringsbehov blir ivaretatt av forslaget, og poengterer at hoveddelen av grønnsaksproduksjonen i Rogaland skjer på Jæren der spredefristen allerede er 1. september. Det er trolig foretaket sin lagerkapasitet for husdyrgjødsel som har størst innvirkning på høstspredning.

Økonomiske konsekvenser

Statsforvalteren vurderer at lokal forskrift gir få endringer i forhold til tidligere regelverk for organiske gjødselvarer, og at de økonomiske konsekvensene av forskriften derfor er liten.

Det er et generelt behov for økt lagerkapasitet for husdyrgjødsel i Rogaland. Dette er isolert sett ikke en særlig konsekvens av lokal forskrift. Vi viser her til forarbeidene til ny gjødselbrukforskrift.

Forvaltningsmessige konsekvenser

Statsforvalteren håndterer søknader om dispensasjon for senere spredning. Vi vurderer at forslaget om lokal forskrift for spredning av organiske gjødselslag gir få forvaltningsmessige konsekvenser for andre instanser enn Statsforvalteren. Det fraktes en god del husdyrgjødsel på tvers av kommunegrensene i Rogaland. Lik spredefrist i hoveddelen av fylket vil være en klar forvaltningsmessig fordel.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Fastsettelse av lokal forskrift om spredetidspunkt er utøving av myndighet som berører naturmangfoldet. Statsforvalteren vurderer at innskrenking av spredeperioden for organisk gjødsel utelukkende har positive effekter for naturmangfoldet, og at det derfor ikke er nødvendig å vurdere de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12.

Utkast til lokal forskrift om avgrenset spredeperiode for husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel, Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Haugesund, Hjelmeland, Karmøy, Lund, Sauda, Sokndal, Strand, Suldal, Tysvær og Vindafjord kommuner, Rogaland

Hjemmel: Fastsatt av Statsforvalteren i Rogaland med hjemmel i [lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\) § 9, § 81 og § 82](#), [lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord \(jordlova\) § 3 og § 11 første ledd](#), [lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv \(matloven\) § 5, § 6, § 7, § 9, § 11, § 12, § 14, § 15, § 17, § 18, § 23 og § 33](#), [forskrift 19. desember 2003 nr. 1790 om myndighetsfordeling etter lov om matproduksjon og mattrygghet mv. og lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) § 8 andre ledd](#).

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å legge til rette for at gjødselvarer kan utnyttes som en ressurs samtidig som forurensningsmessige, helsemessige og hygieniske ulemper ved lagring og bruk forebygges. Forskriften skal legge til rette for god avling og god utnytting av næringsstoffer i gjødselvarer og jordsmonn, og begrense tap av næringsstoffer til vassdrag og luft. Forskriften skal bidra til en miljøforsvarlig forvaltning av jordsmonnet og ivareta hensynet til biologisk mangfold.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder tidspunkt for spredning av organiske gjødselvarer mv i kommunene; Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Haugesund, Hjelmeland, Karmøy, Lund, Sauda, Sokndal, Strand, Suldal, Tysvær og Vindafjord.

§ 3. Krav til spredetidspunkt

Spredning av organiske gjødselvarer er tillatt i perioden 1. mars til og med 1. september. Det skal samme år høstes eller etableres plantevekst etter siste spredning.

Spredning av organiske gjødselvarer er ikke tillatt på snødekket eller frossen mark.

Silopressaft kan spres frem til og med 15. september.

§ 4. Tilsyn

Kommunen fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften.

Kommunen kan utøve myndighet etter [forurensningsloven](#) i henhold til [forskrift 20. desember 2024 nr. 3400 om kommunens myndighet etter forurensningsloven](#), etter [jordlova](#) i henhold til [forskrift 8. desember 2003 nr. 1479](#) og etter bestemmelsene i [folkehelseloven kap. 3](#).

§ 5. Tillatelse til senere spredning

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller og etter søknad før 1. september, gi en tidsbegrenset dispensasjon fra bestemmelsen etter § 3 i denne forskriften.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller forskriftens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelen ved en dispensasjon må, etter en samlet vurdering, være klart større enn ulempene.

Ved vurderingen av om dispensasjon skal gis og eventuelt på hvilke vilkår, skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for vannkvalitet, herunder om dispensasjon medfører at vannforekomster ikke oppfyller målene i [vannforskriften](#) eller står i fare for å få forverret tilstand, samt konsekvenser for helse, ressursutnyttelse og miljøforsvarlig forvaltning av jordsmonnet.

Dispensasjoner etter denne bestemmelsen skal innrapporteres til offentlig register.

§ 6. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskriften, eller vedtak truffet i medhold av denne forskriften, straffes etter [forurensningsloven kapittel 10](#), [matloven § 28](#) eller [folkehelseloven § 18](#) hvis ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse.

§ 7. Klage

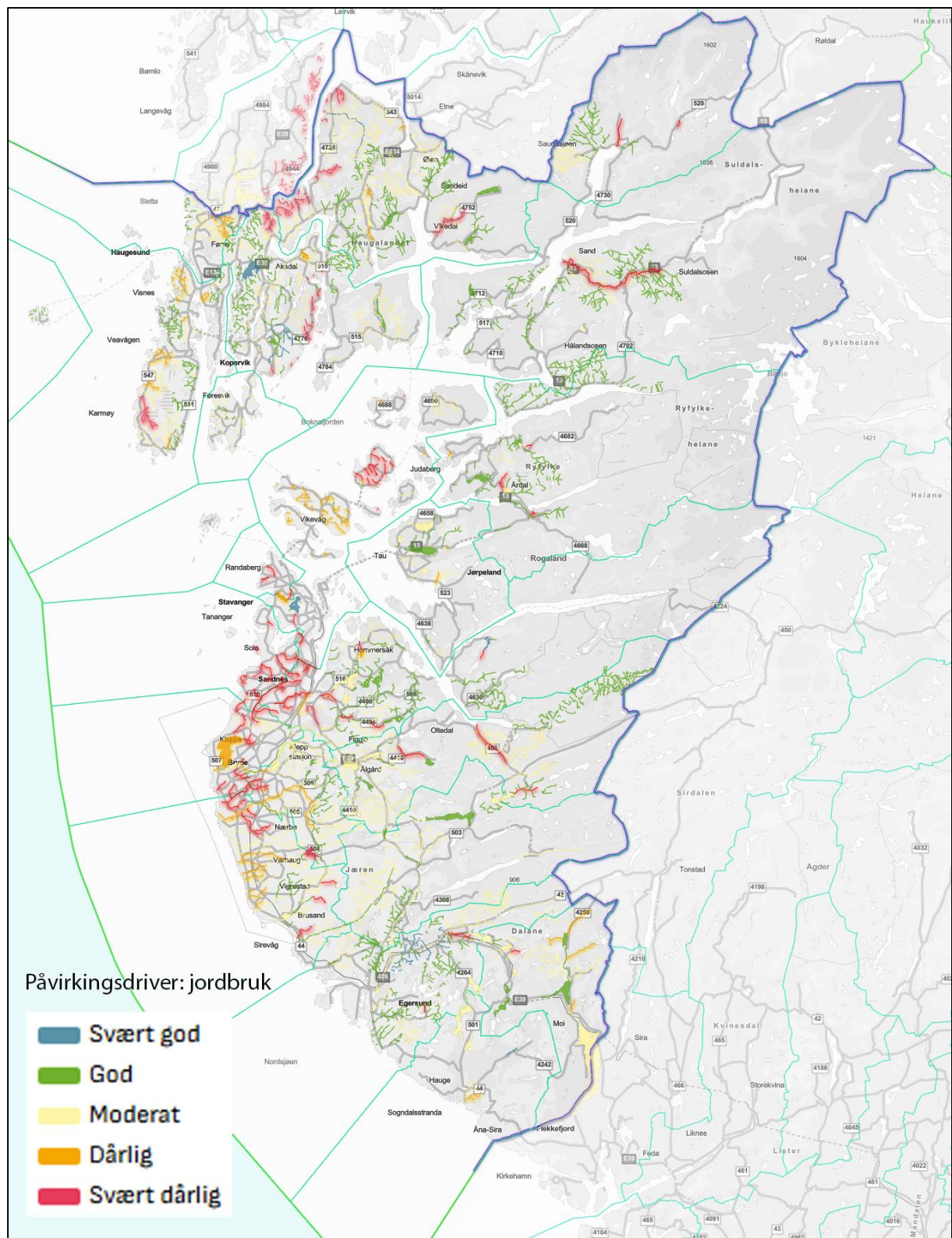
Vedtak truffet av kommunen i medhold av denne forskriften kan påklages til statsforvalteren. Vedtak truffet av statsforvalteren i medhold av denne forskriften kan påklages til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratets vedtak skal fattes i samråd med Miljødirektoratet.

§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. september 2025.

Vedlegg

Kart økologisk tilstand vannforekomster i Vannregion Rogaland.



Kilde: <https://vann-nett.no/>

Kilder:

- [Klimaprofil Rogaland - Norsk klimaservicesenter](#)
- Flomfarekart i Rogaland: [NVE Flomsone](#)
- Meteorologisk institutt: [met.no](#)
- Helge Drange: [Helge Drange's home page](#)
- Climate data: [Klima av Rogaland: Temperaturer, klima grafer, klima tabeller for Rogaland](#)
- [Forskrift om avgrensning av spredeperiode for husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel, Hå, Time, Sandnes, Stavanger, Randaberg, Gjesdal og Klepp kommuner, Rogaland.](#)
- Høringssvar Norsk Landbruksrådgiving Rogaland (03.10.2022): Forslag til lokal forskrift om spredning av gjødselvarer mv. Av organisk opphav for Eigersund kommune
- [Regional vannforvaltningsplan for Rogaland vannregion 2022-27](#)
- [Overvintring og vinterskader i eng: NIBIO_POP_2017_3_45](#)
- [Dyrkingsveiledning – Høstkorn, Jan Stabbetorp](#)
- [Oppdatert faggrunnlag for redusert fosforutslipp fra husdyrproduksjonene i Rogaland – Harald Volden i NMBU](#)
- [Analyse av hva klimaendringer og arealbruk betyr for vannmiljøet i Håelva ved Åge Molværsmyr m.fl. \(NIVA, NORCE og NIBIO\)](#)
- [Temaark nr. 6- februar 2011: Miljøriktig bruk av husdyrgjødsel: Bioforsk](#)